

„Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” - mały projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. w ramach działości współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej „Wicina jako przykład upowszechniania kultury łużyckiej” Operacja mająca na celu realizację projektu: „Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich”

Wykonawca projektu: NATURA POLSKA Fundacja. Została założona w 2012 r. przez grupę mieszkańców Lubomyśla. Realizuje projekty związane m.in. z rozwojem turystyki, sportu i kultury, a także ochrony środowiska. Z inicjatywy Fundacji powstają nowe szlaki rowerowe. Fundacja zrealizowała także projekt pierwszej polsko-niemieckiej wystawy produktów regionalnych i łużyckich. W trakcie wykonania są też projekty polegające na znakowaniu i promocji pomników przyrody, budowy parkingów turystycznych w regionie i projekt „Zapraszamy do Zielonego Lasu” (szlak zdrowia i siłownia pod chmurką).

Więcej informacji o Fundacji na stronie: www.naturapolska.com

Od 2010 roku odbywa się w Wicinie i Guszowie Festiwal Kultur Dawnych z udziałem gości z Polski, Ukrainy i Niemiec. Wydarzeniu towarzyszy wiele imprez m.in. warsztaty archeologiczne, malarskie i garncarskie z udziałem zaproszonych specjalistów, inscenizacje teatralne, turnieje rycerskie oraz liczne występy artystyczne.

FESTIWAL KULTUR DAWNYCH

Ostrosłup i droga przedwałowa w północnej części grodziska

www.wicina.eu

WICINA

Witamy w Wicinie, miejscowości o średniowiecznym rodowodzie, położonej przy drodze Jasień-Nowogród Bobrzański w powiecie żarskim, zamieszkałej przez ponad 200 osób. Najcenniejszym zabytkiem Wiciny jest Park Kulturowy Grodzisko w Wicinie, obejmujący teren grodziska kultury łużyckiej i trzech osad przygodowych. Ponadto znajduje się tutaj neogotycki kościół, cmentarz, szkoła podstawowa, sklep i świetlica. Układ zabudowy wsi wzbogaca staw i kanał Wicina.

HISTORIA

W 1381 roku Wicina notowana jest w rejestrze Panów Żarskich pod nazwą Witzien, z zapisną powierzchnią 27 łanów flamandzkich. Część wsi należała do Ditricha von Briesen.

W okresie tym notowani są pszczelarze wicińscy. W roku 1508 wymieniany jest Heintz von Roder, urzędnik z Lubuska jako właściciel młyna w Wicinie. Z 1603 roku zachował się zapis wymieniający pierwszego duchownego w Wicinie. Księgi kościelne prowadzone były od 1691 roku, a rachunki kościelne od 1701 roku.

www.wicina.eu

Brama z najstarszej fazy grodu miała się znajdować w jego północno-zachodniej partii. Po przebudowie grodu bramę zlokalizowano w jego wschodniej części.

Zachowane ślady drewnianych, słupowych domów świadczą o tym, że zabudowa mieszkalna była rozmieszczona w dwóch rzędach równoległe do wału. Domy zbudowane były na planie prostokąta o długości około 12-14 m i szerokości 6-8 m. W ich „wnętrzach” znaleziono jamy – piwnice zasobowe, a także pozostałości po warsztatach tkackich.

Złote ozdoby włosów (fot. J. Szczepańczyk)

Centrum grodu zajmował wolny od zabudowy plac, tzw. majdan. Na nim znajdowały się warsztaty produkcyjne, a część tego terenu służyła zapewne celom społeczno-obrzędowym. Z warsztatów produkcyjnych odkryto m.in. pracownię związane z metalurgią brązu. Znaleziono tu części urządzeń ogniowych, narzędzia pracy odlewnika, a także formy odlewnicze, surowiec i odpady produkcyjne. Z produkcją związana była zapewne część licznych jam i palenisk. Na majdanie znajdowała się także drewniana studnia. Przy osadzie obronnej, w odległości 50 metrów od wałów grodu, ulokowana jest stała osada otwarta, która mogła być zamieszkała przez około 100 osób. 400 metrów na północ od grodu położona jest inna osada, o powierzchni 100 arów. Miała ona charakter pół-otwarty, pół-obronny. W promieniu 3-4 kilometrów od grodu istniało skupisko osadnicze związane z tym samym okresem osadnictwa. Ośrodki współpracujące – satelickie obejmowały obszar zamykający się w promieniu 12 kilometrów od osady obronnej w Wicinie. Przyjmuje się, że w granicach mikroregionu zamieszkiwało około 1000 osób.

Kres egzystencji tej społeczności położył gwałtowny, niespodziewany najazd koczowniczego plemienia Scytów. Najeźdźcy wdarli się do grodu, podpalając domy i wały.

Zbiory zabytków archeologicznych z wieloletnich badań wykopaliskowych zgromadzone są w Muzeum Archeologii Środkowego Nadodrza w Świdnicy koło Zielonej Góry, w tym w Stacji Archeologicznej w Wicinie. W Muzeum w Świdnicy wicińska kolekcja zajmuje całą salę wystawową i stanowi największy w Polsce zespół artefaktów pochodzących z terenu

www.wicina.eu

WARTO ZOBACZYĆ

PARK KULTUROWY GRODZISKO W WICINIE

Do dzisiaj na rozległych łąkach między Wiciną a Mirkowicami zwraca uwagę nierówność terenu, nazywana przed laty „Górą Zamkową”. Są to pozostałości prastarego grodziska. Fortalicja ta była dziełem wspólnoty ludzi, określanej dzisiaj przez archeologów jako kultura łużycka. Grodzisko w Wicinie zainteresowało uczonych już w połowie XIX wieku. Pierwsze badania wykopaliskowe przeprowadził tu Carl Schuchhardt w 1920 roku. W latach 1966-1998 badania na grodzisku prowadził dr Adam Kołodziejcki. Zostały one dokończone w latach 2008-2012 przez archeologów z Oddziału Lubuskiego Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich, a ich wyniki opublikowano w obszernej monografii.

Wicińskie grodzisko liczy już ponad 2700 lat. Wybudowane zostało przez ludność związaną z kręgiem kultur określanych wspólnym mianem kultury łużyckiej, zamieszkującej te tereny w młodszych fazach epoki brązu i w okresie halstaackim. Ludność ta należała do grupy białowickiej kultury łużyckiej, a jak twierdzą niektórzy badacze – kultury białowickiej. Zostało założone około połowy VIII wieku p.n.e., tj. około 750 roku p.n.e., i funkcjonowało niezbyt długo, bo 170-180 lat – do pierwszej połowy VI wieku p.n.e., a dokładniej jego upadek nastąpił po 571 roku p.n.e.

Obecne wymiary grodziska wynoszą 163 x 168,5 m. Otaczał je wał o konstrukcji drewniano-ziemnej, tzw. przekładkowej. Wznosił się on na wysokość 6-8 m. Zewnętrzne umocnienia wału stanowił system palisad i ukośnych zasieków. Pomiędzy zasiekami i wałem znajdowała się drewniana droga prowadząca do bramy wjazdowej.

www.wicina.eu

jednej osady z okresu kultury łużyckiej. W celu zachowania i kształtowania krajobrazu kulturowego gminy Jasień, w czerwcu 2013 roku utworzony został Park Kulturowy Grodzisko w Wicinie (PKGW), jako jeden z nielicznych tego typu obiektów w kraju (26 pozycja na liście Narodowego Instytutu Dziedzictwa) oraz – co niezwykle ważne (ponieważ nie w każdym przypadku utworzenia parku kulturowego ma to miejsce) – uchwalono Plan Ochrony Parku Kulturowego Grodzisko w Wicinie. Park Kulturowy Grodzisko w Wicinie zlokalizowany jest około 500 m na północno-zachód od zabudowań wsi Wicina. Powierzchnia działki wynosi 35,70 ha.

Zdjęcia udostępniło „Archiwum Oddziału Lubuskiego SNAP”

KOŚCIÓŁ

Kościół wybudowany został na wzniesieniu w południowej części wsi. Otoczony jest cmentarzem.

Obecny kościół odbudowany został w latach 1862-1865. Wcześniej był wysoką budowlą z wieżą od strony zachodniej i z przybudówką o jednospadowym dachu od strony północnej. Jego ściany wzniesiono z muru pruskiego. Najcenniejsze wyposażenie ze starego kościoła przeniesiono do nowego, w tym m.in. portret księdza Andreea Schmita (1682-1734) oraz dzwon z 1691 roku z nazwiskiem fundatora: Balthasar Erdmann von Promnitz.

Nowa świątynia jest znacznie większa od poprzedniej. Nowy ołtarz ulokowano pod wysokim sklepieniem wieży, w której znajdowały się kolorowe witraże. Były one prezentem od księżnej Augusty. Kościół oświetlony był trzema ciężkimi żyrandolami z brązu. Wysoka sześćdziesięciometrowa wieża kościelna została w roku 1916 uszkodzona, a następnie rozebrana. Nową w 1928 roku przykryto hełmem drewnianym z płytami miedzianymi.

Kościół nazywany jest „kościółem królewskim”, gdyż powstał na prośbę mieszkańców parafii od samego króla pruskiego - Fryderyka Wilhelma IV.

POMNIK LUTHRA

W centrum wsi znajduje się jedna z ciekawszych atrakcji turystycznych gminy Jasień – „Pomnik Luthra”. Na pamiątkę 400. rocznicy urodzin Martina Luthra mieszkańcy wsi wkopali przy dębim kamień z wyrytym napisem „LUTHER EICHE 1483-1883”.

www.wicina.eu

SZKOŁA

Szkoła Podstawowa w Wicinie rozpoczęła swoją działalność dydaktyczno-wychowawczą 15 listopada 1945 r. W latach 1985-1986 przeprowadzono w szkole poważne inwestycje. Dzięki zaangażowaniu środowiska lokalnego i społecznej pracy rodziców wyremontowano i zaadaptowano pomieszczenia gospodarcze na 3 klasopracownie. Ważny moment w historii szkoły to 2005 rok, kiedy obchodziła 60-lecie istnienia. W trakcie obchodów jubileuszu wręczono szkole sztandar oraz odbył się zjazd absolwentów. Szkoła realizowała m.in. takie projekty jak: „Z małej szkoły w wielki świat”, „Szkoła przyjazna uczniom z dysleksją”, „Szkoła Odkrywców Talentów”, „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I – III”, „Matematyka Innego Wymiaru”, „Współ w zespół z Matematyką bez Granic”, „Mistrzowie Kodowania”, „Szkoła Współpracy”. Szkoła obok funkcji typowych dla oświaty związanych z nauczaniem i wychowaniem dzieci, odgrywa także decydującą rolę w integracji społecznej i kulturalnej środowiska lokalnego. Aktywnie współpracuje z samorządem lokalnym, Radą Sołecką oraz organizacjami działającymi w naszej gminie. Na jej terenie znajduje się salka muzealna, w której przechowywana jest część zabytków z badań archeologicznych grodziska w Wicinie.

www.wicina.eu

FUNDACJA PROLUŻYCKA

W 2010 roku z inicjatywy mieszkańców Wiciny powstaje Fundacja Prolużycka, której celem jest propagowanie idei zagospodarowania osady zwanej „Pompejami Północy” i aktywizacja lokalnej społeczności. Fundatorem jest Sławomir Muzyka, ówczesny dyrektor Szkoły Podstawowej w Wicinie. Przez cztery lata działalności Fundacja prowadzi działania promocyjne, skutkujące m.in. powstaniem koncepcji utworzenia Parku Kulturowego. Dzięki skutecznej współpracy z Gminą Jasień, „Lokalną Grupą Działania – Grupa Lużycka” i Szkoły Podstawowej w Wicinie organizowany jest corocznie Festiwal Kultur Dawnych, jako największa impreza integracyjna w regionie. Poza tym odbywają się warsztaty kulturowe dla uczniów i działają Kluby Miłośników Kultur Dawnych.

KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH

Organizacja działa od maja 2014 roku zrzeszając kobiety aktywne, pomysłowe i ciekawe świata. Celem koła jest promowanie dziedzictwa kulturowego, wicińskiego grodziska, kultywowanie tradycji lokalnych i narodowych, wykreowanie produktu lokalnego, propagowanie zdrowego stylu życia, udział w konkursach, spotkaniach, targach kultury lokalnej, a w ramach współpracy ze Szkołą Podstawową w Wicinie m.in. organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci.

ZESPÓŁ WICINIANKI

Zespół tworzą mieszkanki dwóch sąsiadujących ze sobą sołectw: Wiciny i Guzowa, a jego początki sięgają 1999 roku. Przed własną publicznością zespół wystąpił 17 czerwca, podczas tradycyjnego „Święta Truskawki”. W 2002 roku wziął udział w festynie zorganizowanym przez Gubiński

www.wicina.eu

Dom Kultury, a w 2005 roku pokazał się na Dożynkach Powiatowo-Gminnych w Lubsku.

Ich piosenka „Rzeczka” uplasowała się w 2005 roku na 3 miejscu listy przebojów „Na Swojską Nutę” Radia Zachód, a zespół wystąpił na Wielkim Koncercie „Na swojską Nutę” w Międzyrzeczu. Zespołem kieruje Halina Przemysłańska. Wicinianki biorą czynny udział w imprezach i konkursach organizowanych na terenie województwa lubuskiego i w Niemczech (m.in. Festiwal Kultur Dawnych w Wicinie i Guzowie, Dni Jasienia, Dni Lubuska, Wystawa Ptaków Egzotycznych w Weisswasser). W Wicinie wspólnie z Radą Sołecką z Guzowa członkinie zespołu zorganizowały także Dzień Kobiet pt. „Śpiewajmy i bawmy się razem”.

SZLAKI TURYSTYCZNE

Przez Wicinę przebiegają szlaki rowerowe :

*żółty: Lubsko-Wicina-Biedrzychowice-Bieniów-Gorzupia Dolna, długości 28,5 km

*czarny: Forst/Zasięki-Marianka-Brody-Biecz-Mierków-Raszyn-Górzyn-Lutol-Tuchola Żarska-Wicina-Nowogród Bobrzański, długości 50 km

Ponadto w ramach projektu „Wicina jako przykład upowszechniania kultury lużyckiej” powstał przy wjeździe do miejscowości (od strony Jasienia) PARKING TURYSTYCZNY. To miejsce odpoczynku dla turystów pieszych i rowerowych wraz z tablicami edukacyjnymi.

www.wicina.eu

WICINA

